

ตารางสรุปข้อคิดเห็นการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ 1
เรื่อง การขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
1) ช่วงถาม-ตอบ International Strategic Environmental Development for Planning	
ดร.พลภัทร พุกขานานนท์ ประธานบริษัท คลีน-ไบโอออร์แกนิก โซน (ประเทศไทย) จำกัด	• บริบทของอาเซียนไม่มีความสมดุลทั้งในแง่ของ เศรษฐกิจ ทรัพยากร • จะมีวิธีการอย่างไรให้บริบทของอาเซียนเกิดความสมดุล เพื่อเอื้อต่อการจัดทำ SEA ในอาเซียน
นายพอ บุญยรัตพันธุ์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	• เราจะทำอย่างไรให้การศึกษา SEA มีความน่าเชื่อถือ ตัวอย่างเช่น SEA กับการบริหารจัดการน้ำ มีความจำเป็นต้องใช้โมเดลและข้อมูลเป็นจำนวนมาก ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ • ประเทศไทยมีข้อมูล Baseline ไม่เพียงพอ จะมีเกณฑ์ตัดสินใจอย่างไรว่า SEA มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปประกอบการตัดสินใจได้
ศ.นพ. สุรศักดิ์ ฐานิพานิชกุล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	• การเมืองจะส่งผลกระทบต่อการจัดทำ SEA หรือไม่ อย่างไร
2) ช่วงเสวนา เรื่อง SEA: ความหวังใหม่ของการจัดทำแผน?	
2.1) หน่วยงานของท่าน และตัวท่านเองมีประสบการณ์ ภารกิจในการจัดทำแผนหรือเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืนในองค์กร และสังคม อย่างไร ขอให้ช่วยยกตัวอย่างโครงการที่ผ่านมา หรือโครงการที่วางแผนจะดำเนินการในระยะต่อไป และ ท่านคิดว่า การจัดทำแผนดังกล่าว มีปัญหา อุปสรรค ความท้าทาย เรื่องใดบ้าง และมีประเด็นใดที่คิดว่าจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จ ในการจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพ จากการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตอบสนองต่อความต้องการของคนในพื้นที่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน	
คุณนันทวัน สุวรรณสถิต สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ.	• สทนช. ได้เริ่มจัดทำ SEA ตอนที่ยังไม่มีแนวทาง SEA ที่ชัดเจน ซึ่งให้ความสำคัญในระดับโครงการมากกว่าระดับแผน และมีความสับสนระหว่างการจัดทำ SEA และการจัดทำแผน • โดยหน่วยงานเริ่มจัดทำ SEA จากกลุ่มน้ำที่มีความขัดแย้งบางส่วน • SEA มีความใหม่สำหรับหน่วยงาน และประชาชน เป็นความยากและท้าทาย สำหรับการเริ่มทำ ผู้มีส่วนได้เสียทุกส่วนเริ่มเรียนรู้ใหม่ไปด้วยกัน ทั้งภาครัฐ และ ประชาชน • ความท้าทายสำคัญต่อไปคือ ทุกหน่วยงานที่อยู่ในแผนพร้อมจะเชื่อแผนที่ถูกจัดทำ SEA มาหรือไม่
ดร.วชิราภรณ์ กำเนิดเพชร สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ.	• มีการจัด sector ให้ความรู้และแลกเปลี่ยนมุมมองด้าน sea ร่วมกัน มีขั้นตอนอย่างไร สิ่งสำคัญคืออะไร

ตารางสรุปข้อคิดเห็นการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ 1
เรื่อง การขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
	● ประเด็นท้าทายที่สำคัญคือ การมีส่วนร่วม ตั้งแต่ต้องคิดว่าใครบ้างที่จะเข้ามามีส่วนร่วม เป็นตัวจริงหรือไม่ ● ความเข้าใจของหน่วยงาน ที่ปรึกษา และประชาชน ในเรื่อง SEA ซึ่งยังมีความสับสน (SEA คือ การจัดทำแผนอย่างมีส่วนร่วม เอาระดับ Bottom-Up มาเจอกับ Top-Down) ● ตัวชี้วัดไหนที่จะเกี่ยวข้องจริง กับแผนบริหารจัดการน้ำ ซึ่ง สทช. ได้มีการยกร่างตัวชี้วัดด้านน้ำไว้ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้จัดทำ ● การคัดเลือกภาคประชาชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมมีความซับซ้อน ซึ่งเมื่อเชิญแบบกระจาย ไม่ชัดเจน ประชาชนยังเข้าไม่ถึงระดับนโยบาย เข้าถึงแต่ระดับโครงการ ● การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียเป็นเรื่องสำคัญและท้าทายเป็นอย่างมาก
รศ.ดร.เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	● ต้องได้ Key Active Player ต่อกลไกการพัฒนา และต้องได้รับการยอมรับให้เป็นตัวแทน ● ใช้วิธีการ Overlay Stakeholder เพื่อ ค้นหาตามพื้นที่และประเด็นที่สำคัญ ● ต้องมองเรื่องการเมืองเข้ามาด้วย ● การวิเคราะห์ประเด็นโดย PESTEL ● ใช้ Future Search เพื่อหาอนาคตร่วมกันอย่างมีส่วนร่วม ● ใช้วิธีการบูรณาการสร้างความเข้าใจ เน้นการให้ความรู้ ข้อมูล โดยเฉพาะประโยชน์ที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ● มีช่องทางในการเข้ามามีส่วนร่วมหลากหลายทาง ● มีการทบทวนแผนที่เกี่ยวข้องซึ่งมีอยู่แล้ว และได้มีการเข้าไปหารือว่า ประเด็นที่อยู่ในแผนนั้น ๆ มีประเด็นใดที่จำเป็นและไม่จำเป็น ● SEA ของทั้งลุ่มน้ำต้องมีวิสัยทัศน์เดียว ● การมีส่วนร่วมต้องลงทุนเยอะ ● คนที่เสียสละจะได้รับการดูแลอย่างไร เค้ไปช่วยส่วนไหนอย่างไร
ผศ.ชล บุนนาค ผู้อำนวยการโครงการ SDG Move	● SEA เป็นเครื่องมือที่ บน และ ล่าง มาเจอกัน ● SEA อาจจะมีศักยภาพที่มากกว่าการทำให้บนและล่างมาเจอกัน ● SEA อาจจะช่วยให้นโยบายด้านหนึ่งจะไปมีผลกระทบกับนโยบายอื่น ๆ หรือการบรรลุเป้าหมายด้านอื่น ๆ อย่างไร มีความบูรณาการระหว่างหน่วยงานกันมากขึ้น

ตารางสรุปข้อคิดเห็นการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ 1
เรื่อง การขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
	● SDG เป็นกรอบของตัวชี้วัด ประเด็นสำคัญคือ SEA จะนำไปสู่ความยั่งยืนอย่างไร บูรณาการอย่างไร ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร ○ การดำเนินงานข้ามภาคส่วน (อาจจะต้องการโมเดลที่ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ) หากแต่ละหน่วยงานมีเครื่องมือนี้ร่วมกันจะช่วยให้หน่วยงานเข้าใจถึงความเชื่อมโยงกันมากขึ้น เกิดการบูรณาการข้ามหน่วยงาน มีหลักฐานทางวิชาการมากขึ้น ○ การพัฒนาที่ครอบคลุม หากซึ่งมาในช่วงหลังมีปัญหา จะมีความยากมากยิ่งขึ้น ซึ่งมีความซับซ้อนกับ แผนระดับ 1 และ 2 ที่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนแล้ว ○ การเปลี่ยนแปลงรากฐาน ระดับความสำคัญของแผนต่าง ๆ มีไม่เหมือนกัน และอาจขัดแย้งกัน ซึ่งจะเป็นความท้าทายสำคัญที่จะทำให้เกิดการบูรณาการขึ้น
คุณศุภกิจ นันทะวรการ ผู้จัดการฝ่ายนโยบายสาธารณะ มูลนิธิธินโยบายสุขภาวะ	● SEA มีประเด็นสำคัญที่ต้องพิจารณาคือ เนื้อหา การมีส่วนร่วม ความขัดแย้ง การเมือง การตัดสินใจนโยบาย ● เรื่องแรกที่ต้องให้ความสำคัญ คือ การตัดสินใจนโยบาย (ตัวโครงการเป็นตัวกำหนดนโยบายและแผน ไม่ใช่ นโยบายและแผนเป็นตัวกำหนดโครงการ) ซึ่งเมื่อเป็น Public Policy จะมีหลายภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างมาก ● ความท้าทายที่ 1 การตัดสินใจนโยบายแผน จะเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องกับหลายประเด็น แต่บทบาทของแต่ละหน่วยงานมีความแยกส่วนกัน ● ความท้าทายที่ 2 ความแยกส่วน และ ธรรมชาติของ SEA จะสามารถมาแตะถึงธรรมชาติในระดับนโยบายและแผนได้หรือไม่ (ผู้มีอำนาจในเรื่องนั้น ๆ ไม่อยากให้มายุ่ง) จะโปร่งใส จะมีส่วนร่วมมากขึ้นมั๊ย ● ความท้าทายที่ 3 ปัญหาธรรมชาติ การผูกขาดการพัฒนา จากทุนขนาดใหญ่ ● การรวมศูนย์ของประเทศไทย อำนาจอยู่ที่รัฐส่วนกลาง SEA จะช่วยกระจายศูนย์อำนาจ (พื้นที่จะมีสิทธิในการกำหนดอนาคตของตนเอง) ลดอำนาจจากศูนย์กลางได้มากขึ้น
2.2) สำหรับท่านที่มีประสบการณ์จัดทำ SEA: ท่านคิดว่า การจัดทำ SEA และการขับเคลื่อนงาน SEA เข้าสู่การวางแผน จะทำให้แผนให้มีประสิทธิภาพ ได้รับการยอมรับ ได้จริงหรือไม่ และประเด็นใดที่ควรให้ความสำคัญหรือเพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	
คุณนันทวัน สุวรรณสถิต สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	● การขับเคลื่อนและทำให้ SEA มีความน่าเชื่อถือ มีความศักดิ์สิทธิ์

ตารางสรุปข้อคิดเห็นการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ 1
เรื่อง การขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
	● ในระดับนโยบายต้องมีผู้ตัดสินใจและนำ SEA ไปใช้จริง ● หน่วยปฏิบัติต้องปรับทัศนคติ ที่เปิดใจยอมรับภาระที่อาจต้องมากกว่าหน้าที่ของหน่วยงาน ● ประชาชนในพื้นที่ต้องมีความเข้มแข็ง ต้องมีเข้าใจในภาพรวมของการพัฒนา ไม่ใช่เพียงระดับการแก้ไขปัญหาเล็ก ๆ ● การจัดทำ SEA ต้องมีการทบทวน เพื่อให้ยืดหยุ่น และสอดคล้องกับบริบท ณ ปัจจุบัน
ดร.วชิราภรณ์ กำเนิดเพชร สำนักทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	● SEA ที่ศึกษา จะต้องบอก Key Recommendation และแผนงานการ ● การให้ความรู้ประชาชนอย่างต่อเนื่อง แต่ต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีก่อน ● อาจต้องมีการทบทวนทุก 5 ปี
รศ.ดร.เดช วัฒนชัยยิ่งเจริญ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์	● รูปแบบ SEA ที่ใช้คือ รูปแบบที่ 2 แบ่งเป็นทีม PPP ทีม PAR (Participation) ทีม SEA และทีม Expert ● แต่ตอนที่เชื่อมเข้าสู่ Project จะเปลี่ยนเป็นรูปแบบที่ 3 (ขนานไปด้วยกัน) ● ทีม Expert ใช้รูปแบบที่ 4 เพื่อนำ finding ไปผนวกและเป็นประเด็น ● ประชาชนสร้าง KPI ในการกำกับ SEA และ SDGs ● การมีส่วนร่วมแบบฉันทามติและมีกิจกรรมและโครงการที่เกิดจากชุมชน ● การทำงานโดยไม่มีธง และฟังจากทุกภาคส่วนอย่างตั้งใจ ● เอาผู้หวังประโยชน์มาเป็นผู้เล่น
คุณศุภกิจ นันทะวรการ ผู้จัดการฝ่ายนโยบายสาธารณะ มูลนิธินโยบายสุขภาวะ	● SEA ติดกับวิธีคิด และข้อมูล ณ ปัจจุบันมาก จึงไม่กล้าคิดถึงอนาคต ● ข้อมูลที่เลือกใช้ ที่จะช่วยสร้างความน่าเชื่อถือ ● การจำกัดการรับรู้และการมีส่วนร่วม และจำกัดคนตอบ ● การทำข้อสรุปที่ไม่สอดคล้องกับกระบวนการที่ทำมาทั้งหมด ก่อให้เกิดข้อสงสัยว่า มีธงอยู่แล้ว ● การเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รัฐส่วนกลาง เช่น หน่วยงานระดับพื้นที่ องค์กรอิสระ ภาคประชาชน แล้วให้ภาครัฐเข้าไปมีส่วนร่วม
2.3) สำหรับท่านที่ไม่เคยทำงานด้าน SEA: หลังจากที่ท่านได้รับฟังแนวทางการจัดทำ SEA ในช่วงเช้าแล้วนั้น ท่านจะเห็นว่ากระบวนการจัดทำ SEA นั้นจะให้ความสำคัญกับกระบวนการมีส่วนร่วม และประเด็นเรื่องความสามารถในการรองรับของสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการบูรณาการเข้ากับการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ท่านคิดว่ากระบวนการจัดทำ SEA ดังกล่าวนี	

ตารางสรุปข้อคิดเห็นการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ 1
เรื่อง การขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
จะนำไปสู่การจัดทำแผนให้มีประสิทธิภาพได้จริงหรือไม่ และประเด็นใดที่ควรให้ความสำคัญหรือเพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนที่มีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	
ผศ.ชล บุนนาค ผู้อำนวยการโครงการ SDG Move	● ประเด็นที่จะบูรณาการ SDGs และ SEA ผสมเข้าด้วยกัน ประกอบด้วย ○ ต้องมีการออกแบบพื้นที่ที่อยู่บนฐาน SDGs คือการนำรอบ SDGs ไปชวนคนในพื้นที่คุยถึงการพัฒนาในอนาคตร่วมกัน ซึ่งจะใช้เป็นกรอบอ้างอิงการพัฒนาได้ ○ ขาด platform ที่จะให้คนหลากหลายภาคส่วนมาร่วมกำหนดอนาคตด้วยกัน ทั้งในระดับชาติ และพื้นที่ ○ การทำให้ SEA อยู่บนพื้นฐานของหลักวิชาการมากขึ้น การทำให้เห็นภาพของความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายของภาคส่วนต่าง ๆ (สศช. ควรทำ)
3) ช่วงถามตอบแรกเปลี่ยนความคิดเห็นต่อการขับเคลื่อน SEA และโครงการขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA)	
ดร.วิจารณ์ สิมานายา ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย	● SEA จะไปอย่างไรต่อ ทำเสร็จแล้วใครจะนำไปใช้ ● เขตประกอบการจำเป็นต้องทำ SEA? ● EIA และ SEA จะสร้างความชัดเจนได้อย่างไร ● ข้อมูลเชิงวิชาการ ของประเทศไทย มีไม่เหมือนกัน ฐานข้อมูลที่ใช้ไม่เหมือนกัน หากยอมรับในฐานข้อมูลเดียวกันได้ จะช่วยให้ SEA ประสบความสำเร็จ ● ต้องมีคนกำกับ ความพร้อมของคนกำกับ จะต้องเป็นกฎหมายหรือไม่ (คนอ่านรายงาน ใครตรวจรายงาน) ● การเป็นเจ้าภาพร่วมกันระหว่างหน่วยงานในการวางแผนและจัดทำ SEA
คุณกัมปนาท ชีวะปรีชา ผู้จัดการ บริษัท โกลเด้น แพลน จำกัด	● SEA จะเป็นทางเลือกเดียวของการจัดทำแผนหรือไม่ ● การมีส่วนร่วมเป็นส่วนที่มีปัญหาอย่างมากของประเทศไทย (ความเห็นต่างของกลุ่มต่าง ๆ) ● อะไรจะเป็นหลักประกันว่าจะทำตาม SEA นั้นได้ ● SEA จะเป็นเพียงเครื่องมือที่นำมาทดลองใช้หรือไม่ ● SEA ทำ 2 ปี โครงการทำ 2 ปี แล้วจะทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมหรือไม่
นายพอ บุญยรัตน์ สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	● SEA ต้องมีการอัดฉีดตลอดเวลา educate ตลอดเวลา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ● Information Data เป็นเรื่องสำคัญและเป็นจุดอ่อนของการตัดสินใจ ● ตัวอย่าง พระราชดำริปากพ่อง เป็นตัวอย่างที่ดีมาก อาจจะเป็น Best Practice ที่ดี

ตารางสรุปข้อคิดเห็นการประชุมสัมมนาเพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ครั้งที่ 1
เรื่อง การขับเคลื่อนการประเมินสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์สู่การวางแผนอย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงาน	ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
ดร.พลภัทร พุฒิกานานนท์ ประธานบริษัท คลีน-ไบโออออร์แกนิก โซน (ประเทศไทย) จำกัด	• SOL (Standard of Living) • มาตรฐานการครองชีพที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อการจัดทำ SEA